

tíðindablaðið

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevni: p/f sosialurin

Fyrirskastjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Brennistøð(ir)

oddagrein

EITT av teimum heilt stóru tjakevnum seinastu tíðina — seinastu árin — hevur verið brennistøðarmálið. Av sonnum kann sigast, at hetta er eitt sera heitt mál, sum nógvir politikkarar, bæði kommunal- og lands-, hava verið ógvuliga varnir við at taka eina avgerandi støðu í. Helst ikki so lægið, tí hetta er eitt av teimum málum, sum ein politikari lættliga kann »brenna« fingrar av.

HETTA MÁL hevur verið til viðgerðar í nógvum kommunum. Í Kommunufelagnum. Serliga felagsskapinum IRF, Interkommunala Renovatións Felagsskapinum. Í lokalum heilsunevndum. Í landsstýrinum. Og tá hetta, sum so ofta, ikki veit sær út ella inn, tveitir tað málið niðan í lögtingið, har tað nú er viðgjørt og beint í lögtingsins umhvarvisnevnd.

MONG sjónarmið hava verið frammi, men kortini tykist tað okkum sum okkurt vantar. Vantar fyrri at kunna taka eina so týðandi avgerð sum hana, at leggja eina brennistøð á einum ávísnum staði, hagar alt ruskið skal flytast.

VIT HAVA fyrr nomið við henda spurning. Vit hava alla tíð ivast í, hvussu klókt tað er at miðsavna alt ruskið í Føroyum. Í fyrsta lagi er tað umráðandi, at ein tilik støð ikki verður teimum til ampa, sum nærhendis búgva og harnæst kemur flutnings-spurningurin.

FLEIRI ERU meiningarnar, um tað er beint at leggja brennistøðina, har ætlanin er at leggja hana. Harnæst hvussu ruskið skal flytast. At flyta fólk, farm og rusk í sama fari hava vit áður sett spurnartekin við, og tað gera vit enn.

GAMANÍ. Vit hava hoyrt um tættar og luktfriar konteinara og ikki-dálkandi brennistøðir. Tað hoyrdi vit eisini um, tá talan var um at byggja brennistøð í Havn tann tíð tað var. Her svaraðu vónirnar ikki við veruleikan. (Samanber kistin í Havnardali).

VIT SKILJA væl, at hetta, at sleppa av við ruskið, er ein stóru trupulleiki hjá nógvum bygdum. Vit vita og harnæst um allar tær mongu ruskrúgvurnar, dungar og køstar, sum alt annað enn prýða náttúru okkara. Men tað átti tó at funnist aðrar loysnir enn ein tilik miðsavnan av ruski, sum nú verður tosað um.

VIT META, at higartil er gingið alt ov lætt um at kanna aðrar møguleikar. T.d. við einari brennistøð í hvørjari oyggj. T.d. við eini flótandi brennistøð, soleiðis at skilja, at eitt serliga innrættað skip heintar ruskið í teim ymsu bygdunum, brennir tað og brúkar orkuna at sigla við. Og einki er at ivast í, at nógvir aðrir møguleikar eru.

VIT VITA, at endurnýtsluhitin var størri við eini miðsavnan, men ivasamt er, hvørt gagn er í hesum hita, um viðkomandi bygd samstundis druknaði í samlaða føroyska skarn-duganum.

Hvat vil Føroya Jarðarráð

— *Svineavl tilræðes indført í omfang til imødegæelse af importeret svinekød m.v. og til pølsefabrikation, d.v.s. ca. 2600 svin á ca. 64 kg. slagtet kvæg, verður sagt i eini frágreiðing frá 1964 um framtíðarlandbrúk í Føroyum. Men hesa áskodanina hevur Føroya Jarðarráð ikki, visir Mohan Prasad á i hesi grein*

Er vil við hesum brævi loyvi mær at koma við nekrum fyrispurningum til Føroya Jarðarráð og kanska serliga til formannin, Kristjan Joensen, og skrivaran, Jóannes Dalsgaard.

Tá eg fór undir at fyrrreika ætlanir minar at seta eitt svinafólk á stovn í Froðba, var tað fyrsta, eg gjørdi, at eg setti meg í samband við F. J., um tað var møgulegt, at teir kundu útvega mær eitt eignað grundtøki til grisastallin. Svárið eg fekk báðu ferðirnar, eg søkti um grundtøki, var:

»Umsókn tín um grundtøki er ikki gingin á móti«. T.v.s. svárið, eg fekk, var sum danir siga »den kolde skulder«. Hetta hendi, hóast nógvilja geva mær rætt í, at F. J. eigur nógva jørð her í Froðba, sum liggur »brakk«, og sum verður umsitin av teim sokallaðu Mathildubøndrunum (smb. Oyggjatiðindi). Menn sum brúka hesa jørð sum sín egna matkova uttan at kunna vísa á nakra sum helst framleiðslu av nekrum slag, hvørki mjólk ella kjøt.

Eru formaðurin ella

skrivarin í F. J. ferir fyrri at geva eina nekrulunda skilgøða frágreiðing um henda landbrúkspolitikk hjá F. J., sum vit hava verið vitnir til.

Í 1964 setti Landsstýrið eina nevnd at kanna møguleikarnar hjá einum evt. føroyskum landbrúki. Henda nevnd skrivir í rapportinum til Landsstýrið:

»I dagene 4.-12. juni 1964 har ostekonsulent Aage Rasmussen og civilingeniør K. Hvirvelkær på foranledning af det færøske landsstyre og egnsudviklingsrådet be-

Sjónvarpsstjórin — tann rætti?

Harra Blaðstjóri

Hýs mær hesum orðum. Eina áheitan til Sjálvstýrisflokkinn (Torbjørn Poulsen?), sum hevur ábyrgdina av, at Gjøvan A. Skaale bleiv settur í Sjónvarpsstólin (leiðari!).

Spurningurin er, um hann er so væl eignaður til hetta almenna starv, og um hann rektar uppgávu sína nóg væl.

Her vil eg nevna nøkur dømi.

1) Hann setur eitt band á, og letur tað spæla í 18 min. uttan nakað ljóð.

2) Setur TV-avisina á og vit siggja eina reportasju um Yassir Arafat, har hann stendur og talar, men ljóði vit hoyra er frá einum heitum kærleiksfilmi.

3) Og so tað, sum er mest irriterandi, at vit, sum ikki sita og stara inn í kassan alt kvøðið, eru tíðum út fyrri, at tann sending, sum vit hava áhuga fyrri, oftani hevur koyrt í upp til ein hálvan tíma aðrenn ásettu tíð, sum t.d. var lýst kl. 19.30 á skerminum.

Og soleiðis kundi eg

níðið fram, men lat hetta vera nokk hesuferð.

Hetta hevði ikki komið fyrri á BBC ella Danmarks Radio, tí teir hava størri ábyrgdarskuldur, tá ið fólk bliva sett í eitt so týðningarmikið alment starv.

So eg fari at heita á teir avvarðandi myndugleikar, sum hava sett henda ókvalifiseraða mann í henda leiðarastól, um at fá ahann burtur aftur skjótast gjørligt, aðrenn hann gror líka fast sum okkara útvarpsstjóri.

L. H.

Oyggjatiðindi — slík skrivning gagnar ongum

Herfyrri stóð at lesa í Oyggjatiðindum um bygðaráðsformannin í Sumba, ið var horvin.

Altso — hevur man sæð líknandi. Hatta er at fáa ein elefant burtur úr ongun.

Maðurin fór at ferðast eftir innbjóðing í 14 dagar, og tað má hann hava loyvi til.

Hann skuldi sjálvandi havt kunngjørt, at skrivstovan varð stongd solongi.

Men so at fáa eina langa søgu burtur úr hasum, tað er bert at gera seg »upp« — stóran.

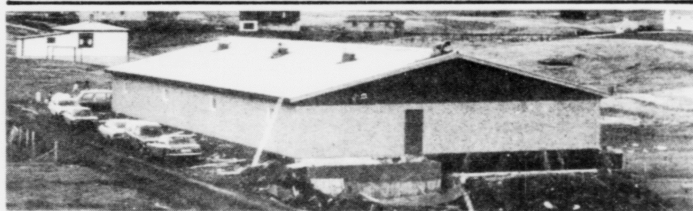
Tann, ið ikki hevði fingið sær »rúsdrekka-skamtunarkort« — »Guð forlái mær« í februar,

kann ikki hava havt so nógva brúk fyrri tí, — tað gongur jú út í mars.

Nei, vælsignaðir menn: latið vera við hasum at fara í bløðini við slíkum lokalum víðurskiftum, tað gagnar ongum.

Hvat hava tit — tú — fingið burtur úr hasum. Tað vita sumbingar.

Sumbingur

søgt Færøerne med den opgave at foretage en undersøgelse af det færøske landbrug og dets udviklingsmuligheder. Konsulenterne har den 14. august 1964 afgivet rapport, hvoraf referat skal gives i det følgende.

Seinni í hesum rapporti verður sagt um svinafólk í Føroyum:

»Svineavl tilræðes indført i omfang til imødegæelse af importeret svinekød m.v. og til pølsefabrikation, d.v.s. årligt ca. 2600 svin á ca. 64 kg. slagtet vægt (90 kg. levende vægt+nogle søer) eller ca. 50 stk. pr. uge. Den ønskede vægt kan opnås halvt år efter fødslen. Avlen kan optages af nogle landmænd eller i en enkelt stor mekaniseret svinefabrik. Fodring bør ske væsentligt med importeret foder, men avlen kan alligevel blive rentabel«.

Kunnu formaðurin ella skrivarin í F. J. greiða frá, hvussu teir meta, at svar teirra samsvarar við úrslitið av áðurnevndu kanning?

Tá eg søkti F. J. um figging til grisastallin, fekk eg soljóðandi svar:

»Umsókn tygara um figging av grisastalli hevur verið viðgjørd í ráðnum.

Ráðið metir ikki nóg gott grundarlag vera undir hesum tiltaki.

Soleiðis sum málið liggur fyrri, fer hesin grisastallur at virka sum alitstøð fyrri møguligari útbygging av grisahaldi í Føroyum.

Hetta, at virka sum alitstøð, og at standa fyrri, hvussu grisahaldið í Føroyum skal fara fram, metir ráðið ikki eigur at leggja hjá einstøkum persónum, men eigur at verða lagt undir tað almenna royndararbeiðið, har eisini fúðurroyndir, ikki minst við fúðri av føroyskum uppruna, eigur at fara fram.

Umsóknin er sostatt ikki gingin á móti«.

Kunnu formaðurin ella skrivarin í F. J. greiða frá, hvussu teir meta, at svar teirra samsvarar við úrslitið av áðurnevndu kanning?

Haraftrat vildi eg fegin vita, nær F. J. ætlar at fara undir alment royndararbeiðið innan føroyskt grisahald og fúðurroyndir.

Og hvar ætlar F. J. at fáa teirra fyrstu grisar frá?

Men fyrri ikki at taka allar framtíðarætlanir innan føroyskt grisahald frá F. J. so eri eg altíð fúsur at samráðast við tykkum um evt. leveringar, tá F. J. einaferð kanska fer »at vágne op til dád«.

Men ta-viðgerð, eg og mitt projekt hevur fingið frá F. J. hana skilji eg ikki og nógvið mær heldur ikki. Men kanska verður stóðan ein onnur, tá visindamenninir innan føroyskt jarðarbrúk hava úttalað seg og greitt okkum frá, hvussu F. J. skilir og definerar eitt føroyskt landbrúk.

Vónandi var grundin fyrri tí vana viðgerð, projekt mitt fekk frá tykkum ikki tann, at eg ikki eri av gamlari føroyskari bóndaætt.

Til seinast vil eg takka Føroya Landsstýri, Idnaðargrunninum, Mennigargrunninum og Tvoroyrar Býráð fyrri teirra vælvild.

Mohan Prasad
Undir Skorðum
Tvoroyri